

LA FRASE | MIQUEL DE PALOL

«N'hi haurà molts que, oblidats fins i tot del seu nom i de la seva existència, estaran com morts sobre les despulles d'altres morts». Aquesta corprenedora sentència podria ser un missatge d'insondable càrrega sapiencial, escatològica i fins i tot hierofànica, però té una dimensió pràctica i quotidiana del

tot, tal com s'expressa en el títol: *De dormir sobre les plomes dels ocells*; fet i fet es tracta tan sols del coixí. L'autor és una fita històrica de la forma com els humans es relacionen amb l'entorn, de la saviesa teòrica i pràctica, de l'art i la tècnica. En un altre escrit relata com li van preguntar a un pintor com és

que les seves figures, coses mortes al cap i a la fi, eren tan belles, i els seus fills eren tan lletjos; ell va respondre que les pintures les feia de dia, i els fills, de nit. La irrepitible espurna esclatant de la trobada del sublim i el vulgar, vet aquí el gran art. L'autor del qui els parlo, Leonardo da Vinci.

ÒSCAR SARRAMIA

PANIKKAR, UN PENSADOR POC CORRENT

Aquest 2018, que ja és a tocar, celebrarem l'Any Panikkar. En el centenari del seu naixement hauria de servir per valorar en la seva justa mesura què significa culturalment, aquí i arreu, l'obra filosòfica de Raimon Panikkar. Un home que va ser capaç d'harmonitzar les tres tradicions religiosofilosòfiques: budisme, cristianisme i hinduisme i entrellaçar-les tant en la seva obra com en la seva vida.

MARTÍ GIRONELL

De pare indi i hindú i de mare catalana i catòlica, **Salvador Panikkar** va néixer a Barcelona el 3 de novembre de 1918 i va morir a Tavertet el 26 d'agost de 2010. Capellà, doctor en filosofia i teologia va desenvolupar la seva feina en aquest món entre els Estats Units, Itàlia, l'Índia i Catalunya, fent bona aquella màxima de **Ramon Llull**: «L'altre és un element providencial per a la contrucció d'un mateix». Un pensament que tant Panikkar com Llull duïen fins a la màxima expressió, mimetitzant-se amb l'altre.

Trobo que amb els temps que corren no ens aniria gens malament fer-nos-el nostre, aquest plantejament. Voler conèixer l'altre, empatitzar-hi i caminar

plegats. Els dos savis, de dos èpoques ben diferents, ho entenien així i trobaven que era essencial per créixer i per arribar a assolir tot el que ens proposem a la vida. «Com més gosem caminar per nous senders –va deixar escrit–, més necessitat tenim d'estar arrelats a la pròpia tradició i obert a les altres, que ens fan adonar que no estem sols i que ens permeten assolir una visió més àmplia de la realitat». Panikkar creia que es podria fer sense necessitat de destruir les diversitats culturals que, al capdavall, s'encaminen a la realització de la persona, sempre en procés de creació, de recreació. Panikkar defensava l'harmonia dels uns amb els altres, de nosaltres amb la natura i, és clar, amb nosaltres mateixos. No en va era del parer que «trobo la meua identitat perdent-la, no buscant-la: no volent

aferrar-me a una identitat que encara no està realitzada i que no es pot trobar certament en el passat, perquè aleshores seria una còpia de quelcom vell». Lluny de la comoditat apostava per arriscar: «La vida és risc, el risc és l'aventura i és aquí on radica la novetat que ens permet crear; la creació es produeix cada dia, quelcom absolutament nou i imprevisible».

La clau del seu pensament s'ha d'anar a buscar als orígens. Que de ben petit, a casa, begués de tradicions ben diverses va contribuir a canalitzar l'esperit de Panikkar cap a la diversificació de creences per assolir una posterior unitat d'acció. De la fusió dels pensaments d'Orient i Occident, Panikkar en va fer el seu itinerari personal. La seva vida camina en paral·lel a les seves intuïcions teològico-filosòfiques que el van portar a

ser un pensador poc convencional, incòmode de vegades, imprevisible, sovint assumint arriscades actituds personals; a convertir-se en un abanderat del diàleg interreligiós; a erigir-se en un apassionat defensor de la mística en la vida quotidiana, o bastir el seu discurs polític basat en la sensibilitat per la ràpida degradació del planeta. Sense anar més lluny el terme *ecosofia* és seu. L'ecosofia és la nova saviesa de la terra. Allò que és humà, allò que és infinit o diví i allò que és material, no són tres realitats separades, sinó tres aspectes d'una única i mateixa realitat.

Panikkar es va caracteritzar per mirar d'obrir noves perspectives, generar dubtes nous, crear noves esperes i oferir esperances renovades. Això el va convertir en un mestre de pensament, en una persona sàvia. No en va considerava que «la saviesa consisteix a reconèixer la singularitat d'un instant, és a dir, que cada moment és únic i irrepitible i per això en cada moment ens juguem el nostre destí. Qui no viu en la sorpresa i el miracle de cada dia, no viu».

Un cop hagin acabat els actes per commemorar l'Any Panikkar hauríem de tenir la certesa que ha servit per conèixer, aprofundir i, en la mesura que cadascú cregui convenient i oportú, assumir la dimensió intel·lectual i humana d'aquest pensador poc corrent que no deixava ningú indiferent.